

Enerom

Jeg kjenner foreldre som tok imot sitt Downs-barn med glede og varme. Slik var det ikke for oss. På barselavdelingen fikk vi enerom – den første konkretiseringen av at noe var galt. Vi var en familie i krise. Det hjalp lite at vi var klassifisert som ressurssterke. Det hjalp lite at vi syntes vi var forberedt på det meste. Konfrontert med diagnosen Downs syndrom ble vi verken tapre eller flinke. Rom 314 på barselavdelingen ble et sorgens isolat. Her ble vi skjermet og skånet for all den fryd og glede som vanligvis fyller en barsel-avdeling.

Så kort veien er fra glede til sorg. Fødselen var flott, og vi var stolte og glade foreldre – men bare et kort, lite øyeblikk. Snart kom de alvorlige blikkene, og vi fikk diagnosen. Bildet av Jonas, den mongoloide fra barndommen, slo ned i meg med én gang. Stor og tung, med den veldige tungen og sikkelet som rant. Han sprang etter oss barna med sine uartikulerte lyder. Bildet av Jonas fylte hodet og la alt mørkt.

Uvirkelig. Brødre ble hentet inn til fødestuen og fikk se sin nye bror for aller første gang. To gutter i protest og gråt over en bror som var helt annerledes enn ham de hadde drømt og fantasert om. En far stod tomhendt i sin skuffelse uten noen farsfølelse å bre over sitt nyfødte barn ennå. Han som trengte trøst selv, skulle trøste de to guttene. Fra rom 314 skulle en nedbrutt far ringe det sørgelige budskapet til slekt og venner som ventet spent.

Time-out

Det heter time-out nå for tiden, og det kunne vel passe her på rom 314. Et slapt lite barn ligger ved et sprengfullt bryst og vil ikke ta. Et barn – så ulikt sine ivrige og glupske brødre. Det som skulle være en gledesstund for mor og barn, er spolert. Et funksjonshemmet barn ligger i fanget og hører til i vår familie – selv om vi ikke vil det og slett ikke opplever det slik. Nå er vi overlatt til hverandre. Det er bare oss og dette barnet i hele verden. Det er som om både fortid og framtid skulle ha falt bort. Det er bare oss og vår sorg, og verden er dette rommet.

Avspark

Brødrene pusler rundt den nyfødte og bytter på å holde ham. Praten går mer dempet enn det som er vanlig i denne familien. Selv Kristian, villbassen vår, har sordinert skravlingen sin. Innimellom sitter han helt stille. Etter en slik lang pause spør han:

– Selv om lillebror har Downs syndrom, får jeg vel lov til å ta ham med på fotballkamp? Når han er seks eller syv år? Han er ikke for liten da? Tror dere han vil synes det er morsomt å være med meg på Vålerenga-kamper? Jeg har sett mange sånne litt raringer som går der. Tror dere han har lyst til å bli med?

Se på Zapffe

For Lars er det blitt et prosjekt å få humøret opp hos de voksne. Tredje dag stormer han inn til mor med en bok. Det er Peter Wessel Zapffes *Barske glæder*.

– Se her mamma, denne boken må du lese. Hvis du slår opp på side 71, kommer du helt sikkert til å le.

Med det brune bustehodet til Lars tett inntil mitt blar jeg lydig opp på side 71. Der ser vi den berømte tegningen fra «En skitur med alt på ryggen». Zapffe ligger i snøen mens en million mer eller mindre sportslige rekvisitter faller ut av ryggsekken.

Jeg merker at Lars har blikket klistret på ansiktet mitt. Og så ler jeg. Jeg ler av Zapffes eventyrlige påskeproviant. Og jeg ler og griner av denne yre guttungen og hans utspekulerte påfunn for å få mor til å le.

Vanstell og stell

Denne moren orker ikke stelle babyen sin på sykehuset. Hun setter ikke sin fot utenfor rom 314. Hun tåler ikke all morslykken som vagler seg nedover korridoren og inne på stellerrommet.

Kristian har lagt merke til at på barselavdelingen er det mødrene selv som steller sine nyfødte. Hans mor er ikke mye å regne med. Han tar like godt på seg blå stellekappe, tar babybroren i armene og forsvinner nedover korridoren. Stolt og glad kommer han etter en stund tilbake med en nystelt liten bror. På stellerrommet har Kristian lært hvordan tingene skal gjøres. Han blir som en liten helt på av-delingen. Sykepleierne rapporterer til mor og far hvor ivrig og flink Kristian er.

Senere – hjemme igjen – skal jeg etter mange år ta fatt på barnestell på ny. Kristian står ved siden av meg og overvåker mine klønete håndgrep.

– Se her, slik! Nei, ikke sånn. Du må løfte haken opp. Det er viktig å tørke ordentlig mellom hudfoldene. Vet du ikke at han kan bli sår? Jeg lærer barnestell på nytt og lar meg rive med av storebrors iver og omsorg for det mørkhårede, lille nurket.

Temperert besøk

Familie, venner og naboer kommer på besøk til barselavdelingen. Selv kollegaen som ikke tåler sykehus og som dåner av eterlukt, har kjempet seg fram til rom 314. Det er rørende, og han er ikke den eneste som har tatt ut ekstra krefter for å besøke oss. Her er skjulte og mindre skjulte anstrengelser og hjelpeløshet i rikt monn. Hit kommer de som favner babyen med varme blikk og gode ord, og hit kommer de som knapt orker å ta inn over seg hvorfor de er der. Dette er så visst ikke enkelt for noen. Kunne sårbarhet måles, ville nålen dirre på max i dette rommet. Men de kommer. De fleste kommer. Det kommer flere enn om det hadde vært et normalt barn som var født. Det gjør godt og det verker, og vi varmer oss på omsorg og omtanke og mye god vilje.

De besøkende vinker, lukker døren og haster videre til sine vanlige gjøremål. På 314 blir det stille, og vi er alene med alt som er vårt. Vi er alene med babyen. Vi er alene med alle blomsterbukettene de hadde med seg. I dette lille rommet blir den søte blomsterduften tung og kvalm å puste i. Det lukter som i begravelse, og jeg tenker at her ligger jeg i min egen begravelse.

Fotografere?

– Å, så skjønn blomster, og så mange!

Inn på rom 314 flagrer en kollega tett behengt med vesker, bæreposer, blomster og fotoapparat. Hun har med gaver til alle tre barna, og foreldrene får ostenanretning med druer og paprika dandert på stettefat.

– Nå skal det fotograferes! Dere har helt sikkert ikke tatt bilder? Nei, det var det jeg tenkte. Men det kommer dere til å angre på senere.